

Een nieuw leven in Ho Chi Minhstad

Jaren heb ik gedacht dat we het geheim mee ons graf in konden nemen. Twee jaar en zes maanden, om precies te zijn. Tot zij kwam. Ik weet niet hoe ze ons gevonden heeft. We hebben ons best gedaan om al onze sporen uit te wissen. Alle schepen achter ons verbrand. Blijkbaar heeft ze haar werk goed gedaan.

Het is ze een gek gezicht, hoe ze ons erf op komt lopen, in spijkerbroek en op dure gympen. Ze wordt achtervolgd door een groepje kinderen uit de buurt. Eén van hen prikt met een stok in haar bovenbeen, alsof ze een vreemd beest is dat onderzocht moet worden.

‘Genoeg,’ zeg ik, en de kinderen maken zich uit de voeten.

De dame staat nu voor me.

‘Eva Werner?’ vraagt ze.

‘Wie wil dat weten?’

De dame pakt een visitekaartje uit haar tas en reikt hem aan. Vera Verhoeven, lees ik, particulier onderzoeker.

‘Een privé detective?’ grinnik ik. ‘Ik dacht dat die alleen op televisie bestonden.’

De dame kijkt me zwiingend aan.

‘Eva de Groot,’ zeg ik. ‘Ik gebruik liever mijn meisjesnaam.’

‘Ik onderzoek de dood van wijlen uw man, Harold Werner. Ik zou u graag een aantal vragen willen stellen.’

‘Harold is al meer dan twee jaar dood. En er is weinig over te vertellen. Ik vrees dat u voor niets gekomen bent.’

De detective en ik kijken elkaar aan.

‘Mevrouw de Groot,’ zegt ze. ‘Ik doe mijn onderzoek in opdracht van de heer en mevrouw Werner. We zijn inderdaad al enkele jaren bezig. Het was niet eenvoudig u te vinden.’

‘Ik hoop dat u mijn voormalige schoonouders kunt vertellen wat ze willen weten. Ik heb hen echter niets te vertellen. Zonde dat ze u helemaal voor niets naar Vietnam hebben gestuurd.’

De detective steekt een plukje blond haar achter haar oor, en haalt diep adem.

‘Eva,’ zegt ze. ‘We zijn meer te weten gekomen dan je waarschijnlijk denkt. Er zijn dingen die je misschien op wilt helderen voor ik mijn verslag uitbreng aan de Werners.’

Ik kijk diep in haar blauwe ogen. Ik ben meestal goed in het inschatten van mensen, maar ik moet niet vergeten wie en wat die vrouw voor me is.

‘Lijkt het je niet beter als ik ook jouw kant van het verhaal hoor, Eva?’

Ik zucht. Dat lijkt me helemaal niet beter. Maar het lijkt me goed om er achter te komen wat ze weet of denkt te weten.

‘Goed dan. Ik was net fruit aan het snijden.’

Vanuit de keuken kijk ik naar de detective op mijn veranda. Ze zit ontspannen aan tafel en kijkt uit over het erf. Het is een hete dag. Ondanks het regenseizoen heeft het al dagen niet geregend. De fruitbomen op ons erf knisperen in de zon.

Ik zet een schaal met gesneden fruit en een pot thee op een dienblad. Als ik op de veranda kom, draait de detective zich om naar mij. Ik zet de schaal fruit voor haar neer. Ananas, grapefruit en drakenfruit van ons eigen erf.

‘Je woont hier mooi,’ zegt Vera.

‘Dank je,’ zeg ik. Ik schenk twee kopjes thee in. Ik voeg aan elk kopje een beetje limoensap en wat honing toe. De zoete geur verspreid zich. De stilte wordt

doorbroken door twee kippen die achter elkaar aan rennen door de tuin. De hond heft zijn kop op en slaapt dan weer verder.

‘Waarom hier?’ zegt Vera.

‘Hoe bedoel je?’

‘Waarom ben je hier heen gekomen? Een paar weken na de dood van je man ben je vertrokken. Waarom ben je niet in Nederland gebleven na zijn begrafenis?’

‘Ik wilde opnieuw beginnen. Ik heb geen familie meer in Nederland, alleen die van hem. We woonden al jaren in Vietnam. Ik voel me hier thuis. Ik heb altijd in de Mekong Delta willen wonen. Toen Harold nog leefde kon dat niet vanwege zijn werk bij de ambassade.’

‘Je wilde niet in je eigen land zijn, na wat er was gebeurd?’

‘Ik zeg toch, ik heb niets in Nederland.’

‘En hier wel?’

Ik kijk naar de kippen, verderop op het erf. Ik zie ze nog net lopen, tussen de bomen en struiken. Voor een bezoeker met [visum voor Vietnam](#) lijkt het hier misschien een chaos. Een verwilderde verzameling lelijke planten. Voor mij is er orde. Ik weet de plek van elke boom, de maanden dat er geoogst kan worden, de momenten dat er verzorging nodig is. We leven van dit land.

‘Ik ben gelukkig hier,’ zeg ik.

‘Je lijkt je goed te hebben hersteld na de dood van Harold.’

Ik haal mijn schouders op. ‘Ik had geen andere keuze.’

‘Toch doen niet veel mensen je dat na. Zeker gezien de omstandigheden rond zijn dood.’ Ze laat een stilte vallen. ‘Kun je me vertellen over de avond dat je hem gevonden hebt?’

‘Dat heb ik destijds allemaal aan de politie verteld.’

‘Dat weet ik. Ik heb het rapport gelezen. Maar het opstellen van de verslagen is niet erg zorgvuldig gebeurd. Je weet hoe dat gaat in Vietnam. De vertaler moest zijn best doen om er volle zinnen van te maken. Dus je zult begrijpen dat ik nog wat vragen heb.’

‘Nou, eigenlijk begrijp ik dat niet. Waar gaat dit nou eigenlijk over?’

‘Over de waarheid, Eva. Harold's ouders hebben recht op antwoorden. Waarom heb je er zo veel moeite mee om een paar eenvoudige vragen te beantwoorden?’

Ik kijk naar de kippen en zwijg.

‘Je was uit die avond?’ vraagt ze.

‘Klopt.’

‘Met wie?’

‘Een vriendin.’

‘Met Phuong,’ verbetert ze. ‘Je schoonmaakster, op dat moment. Is dat niet wat ongebruikelijk?’

‘Als je dat al wist, waarom vraag je het dan? Ze is jaren mijn schoonmaakster geweest. Door de jaren heen hebben we een band opgebouwd. We zijn vriendinnen geworden. Ze was net jarig geweest. Het leek me leuk haar eens op een avondje uit te trakteren.’

De waarheid is dat ik Phuong, in al die tijd dat ze voor ons werkte, nooit heb opgemerkt. Onze vriendschap ontstond pas in de laatste maanden voor Harold's dood. Die avond, die ene avond, zag ik haar pas echt. Als mens, als vrouw. We hadden sushi gegeten. Ik wist een restaurant waar je aan de bar kon zitten en de sushichefs op de vingers kon kijken. Phuong vond het prachtig en babbelde in vlot

Vietnamees met de jongens in de keuken. We aten tot onze magen zwaar waren. Ik betaalde met mijn creditcard.

Later die avond waren we in een club. Ik was al sinds mijn huwelijk met Harold niet meer in een club geweest. Phuong wilde er graag heen, ze had erover gehoord van vrienden. Die vrienden waren blijkbaar jonge Vietnamezen die iets te besteden hadden. Of een rijke westerling hadden ontmoet.

De muziek was hard en de dansvloer pulseerde. Ik keek uit over een zee bewegende lijven. In steeds een andere kleur licht zag ik keurig gestylde Vietnamese meisjes en even verzorgde Vietnamese jongens. Ertussen werd een verdwaalde toerist in shorts en met de Lonely Planet nog op zak versiert door een popperig meisje met zwart haar en grote ogen.

Wij hoorden daar duidelijk niet thuis. Een triestige, Hollandse dertiger en haar schoonmaakster. Maar dat maakte Phuong blijkbaar niets uit. Ze sleepte me enthousiast mee naar de bar en bestelde twee alcoholvrije cocktails. Zo elegant mogelijk hing ze tegen de bar in het jurkje dat ik haar geleend had en dat haar eigenlijk veel te groot was.

Toen de cocktails op waren wilde ze dansen. Ik kende haar als een stille vrouw met het talent te kunnen verdwijnen. Maar nu zag ik een hele andere Phuong. Ze liet zich gaan op de muziek. Wat andere mensen dachten, kon haar duidelijk niets schelen. Sensueel wiegde ze met haar heupen. Ze zwaaide met haar armen en lachte naar iedereen op de dansvloer.

Ik schreeuwde in haar oor dat ik even naar de wc ging en baande me een weg door de bewegende lijven. Op de wc klonk het alsof ik onder water zat. De muziek gonsde en mijn oren piepten. Ik ging op de rand van de bril zitten. In het harde tl-licht bekeek ik mijn trillende handen. Ik had ze niet goed gewassen. Haastig zocht ik een zakdoekje in mijn tas. Ik maakte een puntje nat met mijn tong en schraapte zorgvuldig onder mijn nagels. Dat was beter.

De avond begon zijn tol te eisen. Mijn oogleden voelden zwaar. Ik keek op mijn telefoon. Half één. Laat genoeg. Een golf muziek spoelde over mee heen terwijl twee giechelende meiden binnen kwamen. Ik wist Phuong terug te vinden op de dansvloer en gebaarde dat we zouden gaan. Ze knikte.

Buiten belde ik mijn chauffeur. Die was er gelukkig snel. In de auto waren we stil. Ik zette mijn raam een stukje open. Warme lucht stroomde de gekoelde auto binnen. De lucht in Ho Chi Minhstad was het prettigste in de nacht. Allerlei geuren dreven voorbij. Ik deed mijn ogen dicht en snoof diep. De vochtige lucht van een kanaal. Een blaffende hond ergens op een dak. Rook van de barbecue van een straatverkoper. Het getoeter van scooters door de hele stad.

We zetten Phuong af bij haar huis en reden daarna door naar dat van mijn [hotel in Ho Chi Minhstad](#). Stille overheerste toen ik de deur achter me dicht trok. Ik liet mijn schoenen achter in de hal. De marmeren vloer voelde koel aan mijn zere voeten. Ik liep door het stille huis en wenste dat ik het nog even zo kon laten. Maar daarvoor was het nu te laat. Ik zette de lichten in de badkamer en de slaapkamer aan. Ik ging op de rand van ons bed zitten en pakte mijn telefoon. Iemand aan de andere kant van de lijn zei iets in het Vietnamees. Ik haalde diep adem.

‘Help me, alstublieft,’ zei ik zo paniekerig mogelijk in het Engels. Het lukte me zelfs om een keer te snikken. ‘Komt u snel. Het is mijn man. Hij is dood. Hij heeft zelfmoord gepleegd.’